

**Общински
годишен план
за
младешта
на община Боляриво
за 2017 година**

I. Анализ на предизвикателствата пред младежите в община Болярово:

Община Болярово е разположена в югоизточната част на Ямболска област като южната и граница съвпада с националната граница на Република България с Република Турция. Община Болярово е определена за район за целенасочена подкрепа, съгласно показателите на чл.6 на Закона за регионално развитие. Общината попада в обхвата на селските райони, най-развит сектор на местната икономика е селското стопанство. Развиват се още търговия, преработка на селскостопански суровини и местна промишленост. Потенциал за развитие на различни видове туризъм се съдържа в природните и културно - исторически ресурси на територията на община Болярово.

1.1. Демографска перспектива

Към края на отчетния период, населението на община Болярово е **3 764** души. Във възрастовата група от 15 до 29 години жителите на общината са 462 души, като през 2015г. те са били 550. Забелязва се тенденция на намаляване на младежите с 9 %.

Прогнозите на НСИ показват, че в периода до 2020 година броят на младите хора в България ще намалява, като особено изразено ще е намалението на възрастовите групи 15-19 и 20-24 години. Тази тенденция е валидна и за община Болярово.

На територията на общината има 1 град и 19 села. Съотношението градско - селско население, е в полза на селското население. Към 31.12.2015 г. в селата живеят 2 625 д., които формират 69,7% от населението на общината, докато жителите на гр. Болярово са 1 139 д., съставляващи 30,3% от населението на едноименната община. Селището с най-голям брой жители в общината е град Болярово.

Впечатление прави промяната в стойността на съотношението между селското и градското население в общината, предизвикана от изменението на броя на нейните жители. Според последните статистически данни за протичащите демографски процеси в България, към 31.12.2015г. населението на общината е 3 764д., от които 1 847д. /49 %/ мъже и 1 917д. /51 %/ жени. Отчитайки промяната в общия брой на населението, следва да отбележим, че към същата дата, селското население формира 69,7% /2 625 д./, при 30,3% /1 139 д./ за градското.

1.2. Образователна характеристика.

Младежите на възраст от 15 до 39 години имат следната образователна структура: с висше образование са едва 4% от всички на тази възраст, 30% са със средно образование, с основна степен са 39%, а 19% са с начално или незавършено начално образование. По данни от преброяването на населението през 2015 година 7% от този възрастов диапазон никога не са посещавали училище.

Тревожен е фактът, че резултатите от външните оценявания на отделните степени на завършено образование на учениците от учебните заведения на територията на общината са ниски и незадоволителни.

И в община Болярово интересът на младите хора към четенето на книги се срива. Непрекъснато намалява броя на регистрираните млади хора в библиотеките.

1.3. Младежка заетост.

Средната безработица за община Болярово е 21.03 % /регистрирани в Бюрото по труда/. По данни от Бюрото по труда официално регистрирани безработни сред лицата на възраст до 29 години в община Болярово са 39 души към януари 2017 г., 16 мъже и 23 жени. Близо половината от младежите в общината се определят като икономически активни - 48, 56 %. Това означава, че всеки втори млад човек в община Болярово влага или предлага своя труд за производството на стоки и услуги.

Безработицата в района е динамична. През летния период има увеличено търсене и наемане на работа на лица за извършване на определени дейности в областта на селското стопанство, строителството, търговията, туризма и др. Това е в резултат на изразеното действие на сезонните фактори върху търсенето на работна сила на пазара на труда.

Безработните от 18 г. до 29 г. към януари 2017 г. в община Болярово са 39 с 9 по-малко спрямо към 30 юни 2015 г. – 48; и с 25 по-малко спрямо 2014 г. – 64. Голяма част от младежите, регистрирани в ДБТ са без или с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация на пазара на труда.

Значителна част от младите хора трудно намират работа поради липса на професионална подготовка. Младите са в неблагоприятна ситуация и заради невъзможността да натрупат трудов стаж.

От данните по-горе може да се направят следните изводи за безработицата сред младите хора в община Болярово.

1. Официалната безработица е два пъти по-ниска, сравнена с данните от преброяването на населението. Това означава, че всеки втори безработен не разчита, че държавата ще му помогне да започне работа. Дори прилаганите към момента схеми за осигуряване на временна заетост не мотивират младите хора да се регистрират в Бюрата по труда.

2. Младежката безработица и по официални данни и по резултатите от преброяването е значително по-висока от средната за общината. Това доказва значимостта на проблема младежка безработица. Този проблем има за следствие голямата бедност, в която живеят младите хора, лишени от доходи, с неизградени трудови навици и най-често със семейства, които са създали и, за които не могат да се грижат. Или, липсата на работа принуждава младежите да отлагат във времето създаването на семейства и отглеждането на деца.

3. По-малко от половината от младите хора са със завършено средно образование. Което означава, че са необходими комплексни мерки, за да бъдат привлечени тези хора към по-висока степен на образование, оттам и да им се осигури по-високо платена заетост. Тенденция е в семействата на хора с по-ниска степен на образование, децата да отпаднат по-рано от обучение.

4. Осигуряването на заетост на младежите в райони със сериозни ограничения като община Болярово задължително изисква провеждане на национална политика за подкрепа на изостаналите гранични райони. Възприетият в момента модел на концентриране на ресурси в най-развитите райони в държавата през следващия планов период със сигурност ще задълбочи отчетените негативни тенденции.

5. Необходимо е осигуряване на заетост за младите хора с много по-дълъг период от една година.

1.4. Достъп до информация и услуги.

В резултат на инициативата „Глобални библиотеки” в град Болярово и в селата Стефан Караджово и Мамарчево се оборудваха компютърни зали със свободен режим на ползване и достъп до интернет. Тези зали се ползват предимно от младите хора. Все още има населени места в община Болярово, в които поради ограничения на релефа няма интернет-покрытие. Младите хора в тези села са практически изолирани.

Съществува потребност от обучение за безопасна работа в интернет.

1.5. Гражданска активност.

На територията на община Болярово младите хора проявяват интерес към спортните клубове и фен клубовете на професионалните отбори. Те предпочитат да се изявяват в неформални среди - събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, форуми и социални мрежи.

Диалогът с младите хора на общинско ниво не е структуриран.

Необходимо е младите хора да бъдат подкрепени и „подтикнати”, за да създадат своя организация, чрез която да изразяват мненията си по важни местни проблеми и в същото време да бъдат обединени, стимулирани към инициативи и лидерство.

1.6. Младежко доброволчество.

На територията на община Болярово основен двигател за доброволчески инициативи и акции е Българският червен кръст чрез младежката си организация.

В община Болярово са валидни изведените констатации в Националната стратегия за младежта 2010 -2020, а именно: все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности сред младите хора, ценностите на доброволчеството не се познават широко от младите хора, неразвити са механизмите за публично подпомагане на младежкото доброволчество.

1.7. Достъп до здравни услуги и здравословен начин на живот.

Характеристиките на здравната система, изпълняват ролята на един от ключовите фактори за качеството на живот в съответната територия. В тази връзка, анализът на здравеопазването в община Болярово, следва да се извърши, както от гледна точка на достъпа на жителите до навременно осигурена болнична и извънболнична помощ, така и от гледна точка на качествените характеристики на предоставяните здравни услуги на територията на общината.

За всички жители на община Болярово, в това число и за младите хора, съществен проблем е достъпът до качествени здравословни услуги. На територията на община Болярово не функционира Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/. Жителите на общината могат да получат болнична помощ в разположените в гр. Ямбол две многопрофилни болници - „Св. Пантелеймон” и „Св. Йоан Рилски”, и една специализирана болница за активно лечение по кардиология, както и на територията на намиращата се в гр. Елхово - МБАЛ „Св. Иван Рилски”.

Най-близката болница в град Елхово изпитва сериозни кадрови и финансови проблеми, които се отразяват върху вида и броя на клиничните пътеки, по които могат да се обслужват пациентите. Допълнително, голяма част от младите хора на възраст над 18 години са с прекъснати здравноосигурителни права и със затруднен достъп до безплатни здравни услуги.

В рамките на гр. Болярово функционира медицински център за спешна помощ, към който функционира структурно звено „Бърза помощ“, разполагащо с един оборудван санитарен автомобил за достъп до 20-те населени места в рамките на общината.

За неблагоприятната структурна организация на здравеопазването в общината свидетелства обстоятелството, че от общо 78 общопрактикуващи лекари в област Ямбол през 2016 г., едва трима, равняващи се на 3,8% обслужват жителите на община Болярово.

Община Болярово разполага със следната база за спорт и здравословен начин на живот: спортни игрища в град Болярово и селата Голямо Крушево и Мамарчево, тенис-корт в град Болярово, оборудвана фитнес зала, спортните площадки и физкултурни салони на СУ ”Д-р Петър Берон”, ОУ ”Стефан Караджа”, ДГ „Здравец”, детски площадки в град Болярово, селата Воден, Малко Шарково.

Достъпът до всички спортни обекти на територията на община Болярово е свободен за желаещите да спортуват.

Системата на здравеопазването в община Болярово се отличава с неблагоприятни стойности по отношение на структурната и пространствена организация на обектите на здравната инфраструктура. Тези особености оказват негативно влияние както по отношение на навременния достъп на жителите до болнична и извънболнична медицинска помощ, така и върху качеството и удовлетвореността на населението от предоставяните здравни услуги.

Липсата на МБАЛ на територията на община Болярово се свързва с необходимостта от пътуване на нуждаещите се до градовете Ямбол или Елхово. Във функциониращия

медицински център липсват тясно специализирани медицински кадри, което се явява друг проблем по отношение качеството на здравните услуги. От друга страна, неравномерната териториална организация на амбулаториите за извънболнична помощ в самата община са причина за ограничените възможности за достъп до навременна медицинска помощ на населението, живеещо в населените места, разположени на по-голяма отдалеченост от общинския център.

По отношение равнопоставения достъп на населението до обектите на здравната инфраструктура, следва да обърнем внимание на представителите на ромската етническа група. Нарастващият брой на тази група в общината, в комбинация с ниската здравна култура и лоши хигиенни навици, се свързва с необходимостта от предприемане на конкретни мерки в сферата на здравеопазването, насочени към провеждане на информационни здравни кампании на територията на общината. Тяхна основна цел следва да бъде предоставяне на информация за превенция на заболявания сред представителите на ромската етническа група.

От 2015 година община Болярово разполага с един здравен медиатор. Здравният медиатор е мост между уязвимите малцинствени общности и здравните и социалните служби. Той се ползва с уважението и доверието и на хората от общността, и на институциите и притежава необходимите знания, умения и компетентност за да върши своята високоотговорна работа.

Основните цели на медиаторската програмата са:

- преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места;
- преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите по места;
- оптимизиране на провеждането на профилактични програми сред ромското население;
- здравно образование на ромите и активна социална работа в общността;
- активна социална работа с уязвими групи.

Неблагоприятните тенденции, изведени в националната стратегия са валидни и за територията на община Болярово: нарастват потребностите от развитието на по-задълбочени знания в области като сексуално и репродуктивно здраве, предпазване от полово предавани болести, превенция на вредните поведенчески рискови фактори, висок дял на пушачите и употребяващите алкохол младежи.

1.8.Младите семейства.

Сред ромските младежи, които според отговорилите на въпроса за етническо самоопределяне по време на преброяването на населението, са 30 процента, продължава тенденцията за рано съжителстване на съпругески начала и рано раждане на деца.

Сред българския етнос се наблюдава тенденция на отлагане на създаването на семейство.

Все повече младите хора не сключват брак.

По данни от преброяването на населението през 2011 година от младите хора на възраст от 15 до 39 години, едва 17,5 процента са сключили граждански брак, 39 процента съжителстват без брак, а 43,5 процента не са в съжителство. Над 35 процента от хората на възраст 30 -39 години не са в съжителство, нито са сключили брак.

Стабилна и устойчива е тенденцията за голям брой деца, родени извън брак и на самотните майки.

1.9.Социално включване на младите хора.

Социалното включване е процес, който осигурява на изпадналите в риск от бедност и социално изключване да получат възможностите и ресурсите, необходими за пълното им участие в икономическия, социалния и културния живот и да се радват на стандарт на

живот и благосъстояние, считани за нормални в обществото, в което те живеят. Този процес им гарантира по-голямо участие в процеса на вземане на решенията, които влияят върху техния живот и по-голям достъп до фундаменталните човешки права.

Констатацията на националната стратегия за младежта е, че все още е ограничен достъпът на младите хора в риск до целенасочени и качествени социални услуги в общността, особено в малките населени места.

1.10. Младежката престъпност.

От 14-та година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления. Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Около две трети от осъжданите всяка година младежи не ходят на училище и/ или нямат работа. Статистиката през последните години показва застрашителни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно транспортни произшествия.

Успоредно с органите на полицията, в община Болярово работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на противообществени прояви от малолетни и непълнолетни, както и прилагане на различни методи за ограничаването им. Кризата в основните социални ценности, както и всички негативни икономически фактори, обхванали обществото ни резонират върху детската душевност и оказват отрицателно въздействие върху нея.

На територията на община Болярово има две училища с 280 ученика. По-голямата част от децата в училищата са от ромски произход, което предполага висок риск от отпадане на голяма част от тях. Ежедневно МКБППМН провежда срещи с деца, учители и родители, с цел превенция на отпадането на застрашените деца. През годината се провеждат беседи и лектории по различни теми за ограничаване на девиантното поведение сред подрастващите.

Местната комисия активно се стреми да отговаря на нуждата от противодействие на този вече станал национален проблем – агресията сред децата, в училище и извън него. За тази цел организира множество спортни мероприятия, съвместно с община Болярово, включващи турнири по футбол, волейбол, баскетбол, колоездене, бягане. Организирант се и конкурси за текстове, рисунки и снимки по различни поводи.

1.11. Управление на младежките политики.

Необходимо е по-активно включване на всички нива на властта – местно, регионално и национално във формирането и реализирането на политики в подкрепа на младите хора, които да са съобразени със специфичните потребности на младежите от малките населени места и различните етнически групи.

Има остра необходимост и от политика, подкрепяща талантливите млади хора.

II. Приоритети и специфични цели за провеждане на общинска политика за младежта и мерки за постигането им.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Настоящият план има за цел да създаде условия за подпомагане на младите хора в община Болярово в тяхното съхранение и развитие като личности и като граждани.

ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ:

Приоритет I. Подобряване на достъпа до качествено образование на младите хора в община Болярово.

Специфична цел: 1.1.Подобряване на материално - техническата база на училищата в община Болярово;

Дейности:

1.1.2. Субсидиране на извозването на ученици на възраст над 16 години от населените места до СУ ”Д-р П. Берон” – гр. Болярово и ОУ „Стефан Караджа”- с. Стефан Караджово

Специфична цел :1.2. Стимулиране на неформалното образование;

Дейности :

1.2.1.Провеждане на състезания и турнири;

1.2.2. Провеждане на дни на толерантността;

1.2.3. Организиране на разнообразни конкурси

1.2.4. Създаване и прилагане на система от стимули за изявените ученици в учебната дейност, спорта, доброволчески инициативи.

1.2.5. Провеждане на дни на местното самоуправление и на отворените врати сред младите хора.

Приоритет II. Прилагане на мерки за насърчаване на младежката заетост.

Специфична цел: 2.1. Създаване на условия за повишаване на младежката заетост на територията на община Болярово.

Дейности:

2.1.1. Участие на общинската администрация като работодател в програмите за временна заетост, насърчаващи заетостта сред младежите;

2.1.2. Осигуряване на условия за ученически и студентски стажове в общинската администрация;

2.1.3 Личностно и професионално развитие на младите хора в малките населени места в направление:

- осигуряване и ефективен достъп до информационни средства;

- създаване на възможности за електронно приобщаване на младите хора от малките населени места в социалните мрежи;

- насърчаване за участие на младите хора в местното самоуправление.

Приоритет III. Насърчаване на здравословния начин на живот.

Специфична цел: 3.1. Организиране на спортни дейности и мероприятия.

Дейности:

3.1.1.Реконструкция, ремонт и поддържане на базите за спорт.

3.1.2.Спортни състезания и игри по повод 17 май – международен ден на спорта

3.1.3.Отбелязване на Деня на Европа- щафета

Специфична цел: 3.2. Повишаване на здравната култура на младите хора.

Дейности:

3.2.1. Отбелязване на Ден в памет на жертвите на СПИН.

3.2.2. Кампания по повод Световен ден за борба с тютюнопушенето.

3.2.3. Провеждане на информационни кампании за повишаване на половата култура на младите хора.

3.2.4 Отбелязване на Международен за борба с тормоза в училище

3.2.5 Беседи на теми рисково поведение и др.

Приоритет IV. Подкрепа за повишаване на гражданската активност, развитие на доброволчеството и превенция на престъпността сред младите хора.

Специфична цел 4.1. Създаване на условия за повишаване на гражданската активност на младите хора.

Дейности:

- 4.1.1. Подкрепа и създаване на действаща младежка неправителствена организация;
- 4.1.2. Отбелязване на международен ден на правата на човека
- 4.1.3. Организиране на дискуссионен форум "За различността. Против дискриминацията"
- 4.1.4. Включване на младите хора в мрежата от Младежко информационни консултантски центрове
- 4.1.5. Развитие на межкултурния диалог между младите хора от община Болярово и между други съседни общини

Специфична цел 4.2. Развитие на младежкото доброволчество;

Дейности:

- 4.2.1. Великденски благотворителни дни – боядисване на великденско яйце.
- 4.2.2. Коледна благотворителна акция
- 4.2.3. Отбелязване на международен ден на земята – засаждане на дръвчета.
- 4.2.4. Отбелязване на празника „Баба Марта”- изработване на мартеници с благотворителна цел

Специфична цел 4.3. Развитие на превенция на престъпността сред младите хора.

Дейности:

- 4.3.1. Повишаване на капацитета и квалификацията на служителите на всички нива, реализиращи превантивна политика и промоция на здраве.
- 4.3.2. Разпространение на информационни материали за родители по проблемите на наркозависимостта.
- 4.3.3. Периодичен контрол в търговски обекти, питейни и увеселителни заведения по отношение на спазване разпоредбите за малолетни и непълнолетни. Задължително уведомяване на общинските власти.
- 4.3.4. Периодично информиране на обществеността за състоянието и тенденциите на престъпността и противообществените прояви на младежите в общината.
- 4.3.5. Повишаване информираността на децата и техните семейства чрез организиране на различни форми (беседи, лектории, кампании) за предотвратяване на всички форми на насилие и злоупотреба.

III. Организация и координация на дейностите за постигане на целите.

Разработването на настоящия план и неговото изпълнение е от значение и за органите на местното самоуправление и за всички граждани на общината. Необходима е постоянна, добре мотивирана и публична дейност за мобилизиране на цялата общност - органи на местната власт, училища, местния бизнес, неправителствени организации, инициативни граждани, за осигуряването на необходимите ресурси и условия за изпълнението на дейностите от плана.

Общите усилия на местната власт ще се реализират на всяко равнище в партньорство с местните училища, местния бизнес и неправителствения сектор.

Местната власт ще е водеща при изпълнението на целите и дейностите, свързани с осигуряване на възможности за заетост и поддържане и подобряване на инфраструктурата, ползвана от младежите в общината – учебни заведения, места за спорт и отдих.

Дейностите, насочени към информационни кампании, подкрепа за създаване на неправителствена организация, неформално образование ще бъдат организирани от местните учебни заведения, с подкрепата на МКБППНМ.

IV. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на общинския план за младежта.

Изпълнението на плана всяка година се отчита пред областния управител.

Наблюдението, оценката и актуализацията на плана за младежите е постоянен процес за координиране и контролиране на цялостната работа по неговото изпълнение. Мониторингът позволява и налага необходимостта от постоянно и целенасочено набиране, систематизиране, анализ и оценка на информацията, която формира базата за обосноваването и вземането на ефективни решения. Наблюдението на процеса на изпълнение на плана за младежта е постоянна, непрекъсната организирана дейност, докато оценката, както и актуализацията са периодични /разпределени на времеви интервали, периоди/ дейности. Целият процес на наблюдение на изпълнението на плана и оценката ще се осъществява от екип, включващ специалистът, отговорен за младежки дейности, специалист от отдел „Хуманитарни дейности” и секретаря на МКБППМН. Задълженията на експертната група през годината са следните:

- Набира, систематизира, анализира и оценява информацията и два пъти годишно обосновава оценки по изпълнението на плана;
- Подробно анализира резултатите от изпълнението на дейностите, предвидени в плана;
- Подготвя отчет за изпълнението на плана в края на всяка календарна година, който кмета предоставя на областния управител на област Ямбол;
- Прави обосновани предложения за актуализация на плана.

V. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.

След приемането на плана за младежта, той ще се разпространи сред учебните заведения в общината. Планът ще се публикува в местния вестник „Крайгранична искра” и в сайта на общината.

Отчетите за годишното изпълнение на плана ще се предоставят на областния управител и също ще бъдат публикувани на страницата на община Болярово и в местния вестник.